

Aere perennius – Ércnél maradandóbb

Emlékezés dr. Mosonyi Emil professzorra

Kísérleti definíciók:

Magyarnak lenni küldetés, kiváltság és felelősség.

A magyar ember örök feladata az egész világ megjobbítása.

A magyar a genialis erők kulminációs pontja.

A magyar a sorsvonalak rendkívüli metszéspontjában a létezés kvintesszenciális megnyilatkozása.

Csillagnak születni és a Földre zuhanni: tipikus magyar sors.

Mindent megérteni és meg nem értetni: nemzetünk sorsrekedésének paradoxona.

Alapvetés

Ahhoz, hogy egy alkotót – legyen akár művész, feltaláló, tudós vagy mérnök – megfelelően értékelni tudjunk, nem elegendő csupán alkotásait felismerni és elfogadni, hanem műveinek háttérében ott kell, hogy tanúskodjon az az elismerést kiérdemlő életmód, amelyből a művek kisarjadzanak. Mondhatni: saját élete párhuzamban kell, hogy álljon alkotásaival. Minél helyesebben éli valaki életét, annál nagyobb és hitelesebb szellemi terméket tud létrehozni: önmagából megalkotni. A példa kedvéért gondoljunk most csak magyar szellemóriásaink közül a múltból Aranyra, Bartókra vagy Csontváryra. A mű az alkotó továbbnövése, önmaga fölé fejlődése. Csak ilyen szellemisséggel érdemes tekintenünk dr. Mosonyi Emil életpályájára is. Egy hiteles és igaz

ember, akinek valamennyi tevékenysége tükrözi életútjának magas színvonalát. Hihetetlenül hosszú és szerteágazó mérnöki munkásságát – ami több mint hetven esztendő – megelőzte neveltetésének és képzésének bő két évtizede, amely időszakot a harmonikusság jellemezte. Nézzük meg ezt követően, mik szolgáltatnak kellő alapot számára ahhoz, hogy szakmai működését hosszant és zavartalanul, ugyanakkor rendkívül magas nívón fejthesse ki.

Lelki és szellemi bázis

Gyermekkorától kezdve eleven kapcsolata volt a keresztény vallással, ami az évek során meggyőződéses hitté érlelődött. Ez a vallásosság nem rekedt meg a külsőségek szintjén, hanem átélt, megélt bensőségesség jellemezte. Szilárd hite tette lehetővé, hogy áthidalja a krízishelyzeteket, mint például amikor az 1956 - os forradalmi szereplése miatt

kegyvesztetté vált és elvesztette katedráját, sőt vízügyi vezetőségeitől is megfosztották, nem tört meg, hanem kitartóan tevékenykedett tovább, ahogyan azt számára az állam vezetőinél magasabb hatalmak kijelölték. 1965 - től az NSZK - ba emigrálva sem torpant meg aktivitása, hanem reménykedve előre tekintve további négy évtizeden át szakadatlan dolgozott. Kifinomult erkölcsi értékrendet bírt, egy magasabb normához igazítva először döntést hozott, utána cselekedett. Etikai mérlegén a jó vagy a rossz, a helyes vagy helytelen kategóriák között mindig kellőképpen tudott választani. Ily módon közérthetővé válik, miért nem lépett be az MSZMP - be. Elhatározásainak súlyát még fokozottabban érezte vezetőként, amikor a reá bízottakért is felelősséggel tartozott. Mentsvára volt a politikai vagy világszemléleti okból számkivetetteknek. Ezen világnézete révén érthetjük meg továbbá azt is, hogy tetteit nem az egyéni érvényesülés vezette, hanem önmagát alárendelte a nemzet érdekeinek és a Tízparancsolatnak. A krisztusi szeretet-parancs megvalósításának ő egy eklatáns példája. A családi és a társasági élete is ezt szimbolizálja: azt, amit elért vagy tett, másokkal megismertette és velük együtt tudott csak örülni. Ez a lelkület jellemezte egyetemi előadásait, amelynek különös légkörét empatikussága is megteremtette.

Arany középút

A horatiusi életelvet vallotta magáénak dr. Mosonyi Emil. Ez a mértékletesség jellemezte egyéni életvitelét és munkavégzését is. A mérték a számban rejlik. Aki jól ismeri a számot, az a szám ura. A helyes szám ismerete és alkalmazása teremti meg az arányt. Az, ami arányos, az szép. Tervezései során az ókori görög építészek elvárásaival látott neki a munkához, legyen az duzzasztómű vagy hajózsilip. Amit az ember alkot, szép is legyen, ne csupán jó vagy hasznos. A mértékletesség megmutatkozott munkavégzésében is. Nem volt sztahanovista. A munka helyes ütemezése és a megfelelő időbeosztás meglehetősen fontos volt számára.

A napi teendők közben vagy végén ildomos beiktatni egy kis kikapcsolódást, ami színessé teszi életünket és megkönnyíti terheink viselését. Második felesége Hedvig asszony közismert volt arról, hogyan örködött férje egészségén. Sosem engedte, hogy túlhajszolja magát: a munka és a pihenés váltakozott

mindennapjaiban. A káros szenvedélyektől mentes élete is tükrözte a horatiusi elvvel való azonosulását és mindenbizonyal a matuzsálemi kor elérésének egyik biztosítéka volt.

Hobbik

A professzor ebben a vonatkozásban is példaértékű. Tizenhat évesen kezdett el zongorázni és a zenéhez fűződő intenzív vonzalma egész életében megmaradt. A klasszikus zeneszerzők – többek között Bach, Beethoven, Mozart, Erkel, Kodály és Lehár – művein túl kikapcsolódást nyújtott számára a jazz zene – Gershwin, Glen Miller és Cole Porter – hallgatása és az előbbiek játszása is. Másik hobbjaja a térképészet, főként a Magyarországot demonstráló térképek gyűjtése. Utazásai, külföldi tevékenységei alkalmával szívesen töltődött fel múzeumokban és képtárakban, csodált meg ember által épített és természeti örökségeket. Kedvenc városa kamaszkorától fogva Velence, elbűvölte a lagúnák városa. Kedvét lelte az olvasásban, ehhez gimnáziumi éveinek alapos nyelvoktatása kitűnő táptalajt szolgáltatott. Angolul, németül, franciául és latinul tanult diákévei alatt, mely nyelveket felnőttként is jól tudta hasznosítani. A magyar szépirodalom jeles alakjai közül rajongott Jókai, Mikszáth és Márai műveiért. Végül még egy figyelemreméltó hobbijáról kell számot adni, még pedig a fényképészetéről. Ahogyan járt- kelt a nagyvilágban, gyakran

különbéle külföldi megbízatásoknak eleget téve, folyamatosan megörökítette a látnivalókat. Megrögzött és már messze nem amatőr fotósként lencse végre kapott itthon is megannyi számára inspiráló látványt, figyelve az évszakok váltakozását, a fény és az árnyék játékanak sokféleségét. Ebbéli szabadidős tevékenységében is megfigyelhető egyfajta elhivatottság és küldetéstudat; érezni, hogy a fotók nem csupán saját maga számára készültek, hanem mások számára is látni engedik azokat az élményeket, amelyeket ő megtapasztalt. A cikk mellékleteként csatolunk néhány fotóját és országos fotókiállításokon való részvételének elismeréseit.

Évforduló

A november dr. Mosonyi Emil hónapja a Tájvízházban, ugyanis 10-én van a professzor születésnapja és 24-én a tiszteletére megnyitott emlékszoba átadásának évfordulója. Ebben az évben immáron a 11. évfordulóhoz értünk, valamint egy újabb

fordulópont: tavasszal a „Dr. Mosonyi Emil munkássága és a Tájvízház” érték – a települési értéktár után – bekerült a Békés Megyei Értéktárba is. Reméljük, még sokakat megérint e páratlan magyar mérnök szellemisége a jövőben is!

Péli Tibor István